

Motion till riksdagen 2016/17:3664

av **Hans Linde m.fl. (V)**

med anledning av skr. 2016/17:114 Strategisk exportkontroll 2016 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka inom EU för att unionen inför ett vapenembargo mot Saudiarabien, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör införa ett nationellt vapenembargo mot Saudiarabien och tillkännager detta för regeringen.

1 Inledning

Vänsterpartiet vill att Sverige ska vara ett land som konsekvent står upp för demokrati och folkstyre, ett land som aktivt och konsekvent arbetar för fred och nedrustning samt ett land som fördömer varje brott mot de mänskliga rättigheterna, oavsett var, av vem eller med vilka motiv de begås. Sverige har alla möjligheter att vara en sådan röst. Utrikesminister Margot Wallströms kritik gentemot Saudiarabien, erkännandet av Palestina och inrättandet av en nedrustningsambassadör är välkomna exempel på hur Sverige kan gå före och göra skillnad. Men för att kunna vara en röst för mänskliga rättigheter, nedrustning, fred och jämställdhet med trovärdighet krävs att Sverige slutar beväpna auktoritära regimer, länder som befinner sig i krig och stater som begår grova och omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna.

Sverige är en av världens största vapenexportörer. Bland köparna återfinns en lång rad diktaturer, krigförande stater och länder som begår grova och omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna. Dubbelmoralen i svensk vapenexport blir inte minst tydlig i Nordafrika och Mellanöstern. Samtidigt som regeringen talar om vikten av demokrati, fred och kvinnors rättigheter beväpnar Sverige krigförande diktaturer som systematiskt

kränker kvinnors rättigheter. Sverige kommer inte med trovärdighet vara en röst för mänskliga rättigheter någonstans på jorden så länge som denna vapenexport fortsätter.

Sveriges regelverk för export av krigsmateriel behöver förändras i grunden och Vänsterpartiets mål är tydligt – vi vill se en värld i fred, utan vapen. Därför menar vi att Sveriges vapenexport på sikt helt ska avvecklas.

2 Svensk krigsmaterielexport

I skrivelse 2016/17:114 Strategisk exportkontroll 2016 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden beskriver regeringen den svenska vapenexporten under 2016. Värdet på export av krigsmateriel under 2016 uppgick till strax under 11 miljarder kronor. Året innan exporterade Sverige för ca 7,6 miljarder kronor. Det innebär en ökning med 45 procent jämfört med 2015. Variationen mellan olika år kan vara stor på grund av enskilda större affärer, men utöver den kraftiga ökningen av den verkliga exporten ökade värdet på beviljade vapenaffärer med mer än 1 000 procent år 2016, jämfört med året innan. Detta kommer att ge utfall under kommande år när affärerna ska genomföras.

De enskilt största mottagarländerna av svensk vapenexport under 2016 var Brasilien, Norge, USA, Tyskland och Thailand. Under 2016 har Sverige också exporterat vapen till Saudiarabien, Qatar, Pakistan, Oman, Förenade Arabemiraten, Singapore, Malaysia, Mexiko och Jordanien. Samtliga dessa stater klassas, tillsammans med Thailand, som diktaturer eller med stora demokratiska brister enligt Freedom House. Under 2016 beviljades tillstånd för framtida export till bl.a. Qatar, Pakistan, Saudiarabien, Oman, Brunei, Thailand, Indonesien och Förenade Arabemiraten. Behovet av en skärpt lagstiftning som förhindrar export av vapen till diktaturer är uppenbart.

Regeringen har aviserat att de under våren kommer återkomma till riksdagen med förslag på hur lagstiftningen för krigsmaterielexport till icke-demokratier kan skärpas. Det finns i dag en bred majoritet i riksdagen och hos svenska folket som vill förbjuda vapenexport till diktaturer. Båda regeringspartierna har tydliga kongressbeslut. Vänsterpartiet förutsätter därför att regeringen kommer lägga fram skarpa förslag i sin proposition, och därför avstår vi nu från att lägga fram egna förslag i denna del. Skulle regeringen inte ta denna historiska möjlighet kommer Vänsterpartiet återkomma med egna förslag på hur lagstiftningen kan skärpas och vara berett att agera tillsammans med de partier i riksdagen som delar vår syn på vapenexport till diktaturer.

3 Vapenembargo mot Saudiarabien

Den 25 februari 2016 antog Europaparlamentet en resolution med krav på ett vapenembargo mot Saudiarabien, med anledning av landets krigföring i Jemen. Europaparlamentet menar att exporten av vapen till Saudiarabien strider mot EU:s egna regler. Parlamentets beslut innebär att EU:s höga representant för utrikes- och säkerhetsfrågor, Federica Mogherini, får i uppdrag att ta fram ett förslag på vapenembargo mot Saudiarabien. Beslutet är också en tydlig signal till medlemsstaterna att sluta exportera vapen till Saudiarabien. Vänsterpartiet delar kravet i resolutionen och menar att regeringen bör stötta Federica Mogherini att agera i enlighet med

Europaparlamentets rekommendation. Sverige bör verka inom EU för att unionen inför ett vapenembargo mot Saudiarabien. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Som en konsekvens av beslutet i Europaparlamentet beslutade Nederländerna i mars 2016 att införa ett nationellt vapenembargo mot Saudiarabien med hänvisning till både Saudiarabiens massiva bombningar av Jemen och massavrättningar. Vänsterpartiet anser att Sverige bör följa Nederländernas exempel. Sverige bör införa ett nationellt vapenembargo mot Saudiarabien. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Hans Linde (V)

Stig Henriksson (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Håkan Svenneling (V)

Jens Holm (V)

Birger Lahti (V)

Emma Wallrup (V)